

Petycje w miastach na prawach powiatu województwa śląskiego

Petitions in cities with powiat rights in Silesian Voivodeship

Łukasz Wielgosz*

Abstrakt

Niniejszy artykuł traktuje o tym, w jaki sposób miasta na prawach powiatu województwa śląskiego postępują z petycjami obywateli. Od czasu wejścia w życie Ustawy o petycjach do chwili wejścia w życie rozporządzenia o ochronie danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (tzw. RODO) do władz 19 miast złożono 300 petycji. Analiza danych pozwala dojść do wniosku, że nie ma jednolitej praktyki postępowania wobec tychże spraw. Każdy podmiot inaczej podchodzi do kwestii procedowania petycji — część wykonuje swoje zadania wzorowo, stanowiąc przykład proobywatelskiej postawy, część ogranicza się do ustawowego minimum, a część nie wypełnia większości ustawowych zobowiązań. Artykuł zawiera również wnioski z przeprowadzonych badań dotyczące ustanowienia ogólnowojewódzkiej praktyki postę-

Abstract

The present article discusses the way cities with powiat rights in the Silesian Voivodeship deal with petitions submitted by their citizens. Since the Act on Petitions became law till the enforcement by the European Parliament and the Council of the European Union of the General Data Protection Regulation (GDPR) on data protection and privacy for all individuals with regards to the processing and export of personal data, 300 petitions were submitted to the councils of 19 cities. Data analysis leads to the conclusion that there is no uniform way of dealing with such cases. Each subject proposes different steps in dealing with petitions. Some subjects perform their tasks in an exemplary way, giving thus an example of conduct favourable to citizens; others constrain themselves to the statutory minimum, while yet another group does not comply with most of the statutory obligations.

---

* doktorant (lukaswielgosz@gmail.com); iD <https://orcid.org/0000-0002-9171-1152>.

powania z petycjami, a także zalecenia nowelizacji Ustawy o petycjach w pewnych jej obszarach.

Słowa kluczowe: petycje, Biuletyn Informacji Publicznej, miasta na prawach powiatu, samorząd terytorialny, województwo śląskie

The article also includes the research results concerning the formulation of the all-voivodeship protocol for dealing with petitions as well as recommendation on the selected points in the Act on Petitions.

Key words: petitions, public records, cities with poviat rights, local governments, Silesian Voivodeship

Wstęp

Celem podjętym w artykule jest przedstawienie sposobu, w jaki miasta na prawach powiatu województwa śląskiego postępują z wpływającymi do urzędu petycjami obywateli. Problem badawczy sformułowano wokół pytania: Czy mieszkańcy wspomnianych miast mogą w pełni korzystać z prawa, które gwarantuje im konstytucja oraz Ustawa o petycjach z 11 lipca 2014 roku? Aby rozwiązać ten problem badawczy, wykorzystano metody statystyczne (zgromadzone i przetworzone dane na temat petycji złożonych do władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego), dokonano analizy instytucjonalno-prawnej (czy urzędy miast stosują się do norm prawnych wynikających z Ustawy, w jaki sposób wykorzystują przepisy Ustawy do rozstrzygnięcia problemów poruszanych w petycjach) oraz przeprowadzono — pod względem jakości postępowania z petycjami — analizę porównawczą wszystkich omawianych miast.

Operacjonalizacja problemu badawczego

Przedmiotem badań były petycje złożone do władz dziesięciu miast na prawach powiatu województwa śląskiego (Bielsko-Biała, Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze i Żory). Przez „władze miasta” rozumie się instytucje prezydenta miasta oraz rady miasta. Tylko petycje wnoszone do tych dwóch podmiotów są przedmiotem analizy, tak więc pod uwagę nie były brane te petycje, które składano bezpośrednio do spółek miejskich, miejskich instytucji kultury, miejskich przewoźników itd.

Przedział czasowy analizy wyznaczają dwie daty związane z prawem petycji. Początek badań wyznacza data wejścia w życie Ustawy o petycjach —

6 września 2015 roku. Koniec analizy wyznacza data 25 maja 2018 roku — czyli moment wejścia w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (tzw. RODO). Po pierwsze, w konsekwencji wejścia w życie tego unijnego rozporządzenia obywatele UE uzyskali większą kontrolę nad sposobem wykorzystywania i przepływem ich danych osobowych. Towarzyszącą temu wydarzeniu kampania informacyjna sprawiła, iż wzrosła nieufność obywateli wobec osób bądź instytucji, które proszą obywateli o udostępnienie takich danych. Osobiście przeprowadzając zbiórkę podpisów pod petycją organizowaną w maju 2018 roku, spotkałem się z wielką niechęcią wobec jakiegokolwiek udostępniania danych, łącznie z przypadkami, gdy zwolennicy petycji odmawiali nawet złożenia tylko podpisu pod pismem „z uwagi na RODO”. Tym samym „obywatelskie zbieranie podpisów pod petycją” zostało mocno utrudnione. Oczywiście, jest to hipoteza zbudowana na osobistym doświadczeniu, dlatego po upływie pewnego czasu warto przeprowadzić badania, czy te przypuszczenia i opinie są prawdziwe. Data 25 maja 2018 roku jest korzystna z innego jeszcze powodu — petycje złożone do tego dnia będą rozpatrzone w normalnym trybie do końca sierpnia. Dzięki tak postawionej granicy czasowej zbiór danych będzie zamknięty, natomiast badania — aktualne i świeże.

Artykuł 8 Ustawy o petycjach z 11 lipca 2014 roku nakłada obowiązek niezwłocznego zamieszczenia na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego informacji zawierającej odwzorowanie cyfrowe (skan) petycji oraz datę jej złożenia (oraz w przypadku wyrażenia zgody — imienia i nazwiska albo nazwy podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu, w którego interesie petycja jest składana). Ta informacja jest niezwłocznie aktualizowana o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii, przewidywanego terminu oraz sposobu załatwienia petycji¹. W przypadku miast na prawach powiatu informacje o petycjach najczęściej (17 na 19 miast) publikowane były w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej (BIP) — czasami petycje były dzielone na te rozpatrywane przez prezydenta miasta i na te rozpatrywane przez radę miasta, czasami wszystkie informacje trafiały do zbiorczej zakładki bądź bazy danych. Inaczej było w przypadku Bytomia, gdzie informacje o petycjach znajdują się na stronie internetowej miasta², oraz Katowic, gdzie stworzono osobny rejestr petycji³. Niestety, na stronach obu miast próżno szukać jakiegokolwiek linku bądź zakładki do podstron z petycjami, tak więc dostęp do tych treści jest mocno utrudniony.

¹ Art. 8 ust. 1 i 2. Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. O petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

² Bytom: Petycje — <http://www.bytom.pl/petycje> (dostęp: 22.08.2018).

³ Katowice: *Rejestr petycji* — <http://www.katowice.eu/petycje/petycje/Forms/AllItems.aspx> (dostęp: 22.08.2018).

W zdecydowanej większości miast znajdziemy skany petycji składanych do władz. Cyfrowego odwzorowania tych dokumentów nie ma w Świętochłowicach⁴. W świętochłowickim BIP znajdziemy tylko lakoniczne informacje zbiorcze o złożonych petycjach (łącznie 14 petycji). To zaniechanie stoi w sprzeczności ze zobowiązaniami ustawowymi. Bardzo złe świadectwo daje również Urząd Miasta Mysłowice, który w swoim BIP opublikował tylko zbiorcze informacje na temat rozpatrywanych petycji w 2017 roku (2 petycje)⁵. Co więcej, na stronie nie ma żadnych informacji o petycjach z 2015 i 2016 roku. W tym wypadku również łamane są przepisy Ustawy o petycjach.

Zgodnie z Ustawą informacje o petycjach powinny być aktualizowane o dane z przebiegu postępowania oraz o ostateczne rozstrzygnięcie. Problem w tym, że ustawodawca nie sprecyzował, w jaki sposób urzędy mają to czynić (czy mają to być skany każdego z tych dokumentów, tak jak w przypadku samej petycji, czy też wystarczy lakoniczna informacja). Ta nieścisłość to duża wada Ustawy, część urzędów bowiem ogranicza się właśnie do suchego poinformowania o przebiegu procedowania i wynikach petycji. Dzieje się tak w Gliwicach⁶, Jaworznie⁷, Katowicach i Rybniku⁸. W Mysłowicach (od 2017 r.) oraz Świętochłowicach starano się pozyskać jakąkolwiek wiedzę na temat petycji z tzw. informacji zbiorczych.

Tabela 1 zawiera dane o wszystkich petycjach kierowanych do władz wszystkich miast na prawach powiatu oprócz Świętochłowic (które nie udostępniły informacji o poszczególnych petycjach). W każdym z wierszy tabeli znajduje się konkretna petycja. W zdecydowanej większości są to petycje pojedyncze. Warto natomiast wspomnieć o możliwości wynikającej z artykułu 11 Ustawy, składania petycji wielokrotnej⁹, czyli takiej, która składa się z dwóch lub więcej petycji, które dotyczą tej samej sprawy. Wtedy to podmiot właściwy do rozpatrzenia petycji może zarządzić ich łączne rozpatrywanie. W zestawieniu petycji petycje wielokrotne traktowane są jako jedna petycja. Zdarzają się również petycje adresowane zarówno do prezydenta miasta, jak i rady miasta, na które wnioskodawcy otrzymywali osobne odpowiedzi. Takie petycje również traktowane są w zestawieniu jako jedna petycja.

⁴ Świętochłowice: Petycje — <http://www.bip.swietochlowice.pl/bipkod/007/010> (dostęp: 22.08.2018).

⁵ Mysłowice: Petycje — <http://www.bip.myslowice.pl/page/6933,petycje.html> (dostęp: 23.08.2018).

⁶ *Biuletyn Informacji Publicznej. Urząd Miejski w Gliwicach: Informacja o petycjach rozpatrywanych od 6 września 2015 roku na podstawie Ustawy z 11 lipca 2014 roku o petycjach* (Dz.U. 2018, poz. 870 t.j.) — https://bip.gliwice.eu/informacje_publiczne/petycje (dostęp: 22.08.2018).

⁷ Jaworzno: Petycje — <http://bip.jaworzno.pl/Article/id,19205.html> (dostęp: 22.08.2018).

⁸ Rybnik: Petycje — <https://bip.um.rybnik.eu/Default.aspx?Page=304> (dostęp: 22.08.2018).

⁹ Art. 11, Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

Tabela 1

Zestawienie petycji złożonych do władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego pomiędzy 6 września 2015 roku a 25 maja 2018 roku

Lp.	Kod miasta	Kategoria	Data złożenia	Data odpowiedzi	Czas BZZ	Forma odpowiedzi	Uwagi
1		3	4	5	6	7	8
1	BB	inne	2015-12-30	2016-03-14	75	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
2	BB	ekologia	2015-11-18	2016-01-25	68	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
3	BB	inne	2015-12-03	2015-12-30	27	odpowiedź sekretarza Prezydenta Miasta	
4	BB	edukacja	2016-02-25	2016-03-14	18	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
5	BB	inwestycje drogowe	2016-10-04	2016-12-30	87	odpowiedź pełnomocnika Prezydenta Miasta	
6	BB	transport	2016-10-10	2016-11-06	27	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	bez rozpatrzenia z uwagi na uchybienia formalne
7	BB	ekologia	2017-02-14	2017-04-25	70	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	uzupełnienie petycji 14.02.17 r., na część petycji odpowiedział również Rada Miasta 11.05.17
8	BB	edukacja	2017-02-21	2017-04-19	57	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	
9	BB	inne	2017-03-09	2017-04-19	41	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
10	BB	nazewnictwo ulic	2017-03-14	2017-06-19	97	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	pierwsze pismo złożone 8.03.2017 r. wezwano do jego poprawienia, uzupełnienie 14.03.17 r.
11	BB	szkła zdrowia	2017-04-12	2017-08-28	138	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
12	BB	inne	2017-05-02	2017-07-17	76	wiele podmiotów	

cd. tab. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
13	BB	inne	2017-05-15	2017-06-19	35	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	
14	BB	transport	2017-07-17	2017-10-10	85	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	
15	BB	inne	2017-10-25	2018-01-15	82	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
16	BB	inne	2017-12-06	2018-02-05	61	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	
17	BB	inne	2018-03-08	2018-04-24	47	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	
18	BB	nazewnictwo ulic	2018-03-15	X	X	X	przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
19	BYT	ekologia	2015-11-17	2016-01-04	48	odpowiedź Prezydenta Miasta	
20	BYT	inne	2016-04-25	2016-07-25	91	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
21	BYT	edukacja	2016-11-10	X	X	bd	uszkodzony plik odpowiedzi
22	BYT	inne	2016-11-03	X	X	bd	uszkodzony plik odpowiedzi
23	BYT	ekologia	2018-05-04	2018-07-25	82	odpowiedź Prezydenta Miasta	
24	CHO	ekologia	2015-11-20	2016-01-14	55	odpowiedź Prezydenta Miasta	
25	CHO	administracja	2016-04-21	2016-05-12	21	odpowiedź Prezydenta Miasta	
26	CHO	ekologia	2016-04-23	2016-06-14	52	odpowiedź Prezydenta Miasta	
27	CHO	inne	2016-11-30	2017-09-07	281	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
28	CHO	edukacja	2017-03-27	2017-06-29	94	odpowiedź Prezydenta Miasta	
29	CHO	rekreacja	2017-05-10	2017-06-23	44	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	

30	CZE	ekologia	2015-11-17	2015-12-16	29	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	częściowa odpowiedź, reszta bez rozpatrzenia, braki formalne
31	CZE	ekologia	2016-02-09	2016-03-22	42	bd	
32	CZE	administracja	2016-04-21	2016-05-15	24	odpowiedź sekretarza Prezydenta Miasta	
33	CZE	inne	2016-04-23	2016-06-13	51	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
34	CZE	inwestycje drogowe	2016-04-29	2016-06-14	46	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	petycja do Prezydenta Miasta oraz Rady Miasta
35	CZE	inne	2016-09-16	X	X	X	bez rozpatrzenia, wymogi formalne
36	CZE	transport	2016-10-03	2016-10-11	8	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
37	CZE	transport	2016-10-12	X	X	X	bez rozpatrzenia, wymogi formalne
38	CZE	inne	2016-11-03	2017-01-19	77	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
39	CZE	inwestycje drogowe	2016-11-07	2016-11-29	22	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	petycja do Prezydenta Miasta i Rady Miasta
40	CZE	inwestycje drogowe	2016-11-08	2016-11-29	21	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
41	CZE	ekologia	2017-01-09	2017-05-19	130	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	przekazanie do innego organu i ponowne naliczanie od 23.02.17 r.
42	CZE	transport	2017-02-27	2017-07-10	133	odpowiedź dyrektora Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu	197 maili jako petycja wielokrotna (pierwsza 8.02.17 r.), przekazanie do Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu, przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
43	CZE	TRANSPORT	2017-03-15	2017-06-14	91	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	w formie skargi

cd. tab. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
44	CZE	inwestycje drogowe	2017-05-09	2017-07-06	58	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
45	CZE	inwestycje drogowe	2017-05-31	X	X	X	bez rozpatrzenia, wymogi formalne
46	CZE	inwestycje drogowe	2017-05-31	2017-07-28	58	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
47	CZE	inne	2017-06-09	2017-08-11	63	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
48	CZE	transport	2017-07-17	2017-10-20	95	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	przekazanie z Rady Miasta do prezydenta, przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
49	CZE	transport	2017-08-11	2017-11-06	87	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
50	CZE	transport	2017-09-19	2017-12-11	83	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	
51	CZE	szkolenia	2017-09-25	2017-10-04	9	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	przekazanie petycji do Marszałka Województwa, ostateczna odpowiedź 15.01.2018 r.
52	CZE	inne	2017-09-25	2017-10-16	21	odpowiedź dyrektora generalnego Urzędu Miasta	
53	CZE	inne	2017-10-03	2017-12-27	85	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
54	CZE	inwestycje drogowe	2017-10-04	2017-12-19	76	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
55	CZE	szkolenia	2017-10-04	2018-01-03	91	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
56	CZE	edukacja	2017-10-24	2018-01-19	87	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
57	CZE	inwestycje drogowe	2017-11-11	2018-01-23	73	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
58	CZE	transport	2017-11-14	2018-02-01	79	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
59	CZE	administracja	2017-11-16	2018-02-14	90	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	

60	CZE	inwestycje drogowe	2017-11-14	2018-01-18	65	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
61	CZE	inne	2017-11-24	2017-12-20	26	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
62	CZE	transport	2017-12-11	2018-01-30	50	odpowiedź zastępcy Naczelnika Wydziału	
63	CZE	nazewnictwo ulic	2017-12-28	2018-01-12	15	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	złożona również do Rady Miasta, która odpowiedziała 26.02.17 r.
64	CZE	nazewnictwo ulic	2017-12-28	2018-03-20	82	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	złożona również do Rady Miasta, która odpowiedziała 21.03.17 r.
65	CZE	transport	2018-02-16	2018-05-15	88	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
66	CZE	ekologia	2018-03-07	2018-05-11	65	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	złożona również do Rady Miasta, która odpowiedziała 29.05.18 r.
67	CZE	rekreacja	2018-04-12	2018-06-18	67	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
68	CZE	służba zdrowia	2018-04-10	2018-07-04	85	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
69	CZE	rekreacja	2018-05-23	2018-07-26	64	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
70	DG	administracja	2016-02-23	2016-03-04	10	odpowiedź Prezydenta Miasta	złożono 352 indywidualnych petycji jednakowej treści, złożonych od 9,09, do 21.12.15 r. Zarządzeniem Prezydenta Miasta DG rozpatrywano je razem, okres oczekiwania na petycje wyznaczono do 23.02.16 r. Licząc od pierwszej petycji sprawa rozstrzygnięta po 177 dniach.
71	DG	ekologia	2015-11-18	2016-02-19	93	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	

cd. tab. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
72	DG	administracja	2016-04-21	2016-05-06	15	odpowiedź sekretarza Miasta	Prezydenta Miasta
73	DG	edukacja	2016-05-06	2016-06-22	47	uchwała Rady Miasta	bez rozpatrzenia
74	DG	edukacja	2016-06-22	2016-07-08	16	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
75	DG	inne	2016-06-22	2016-08-29	68	odpowiedź Prezydenta Miasta	
76	DG	inwestycje drogowe	2016-07-21	2016-09-08	49	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
77	DG	inne	2016-10-31	2016-11-10	10	odpowiedź Prezydenta Miasta	bez rozpatrzenia
78	DG	inne	2016-11-03	2017-01-16	74	bd	zepsuty plik odpowiedzi
79	DG	edukacja	2017-02-24	2017-03-03	7	odpowiedź Prezydenta Miasta	
80	DG	nazewnictwo ulic	2017-05-26	2017-06-28	33	uchwała Rady Miasta	
81	DG	służba zdrowia	2017-08-29	2017-09-06	8	uchwała Rady Miasta	
82	DG	służba zdrowia	2017-09-13	2017-12-06	84	odpowiedź Prezydenta Miasta	
83	DG	inne	2018-02-13	2018-03-27	42	odpowiedź Prezydenta Miasta	
84	DG	nazewnictwo ulic	2018-03-09	2018-04-23	45	odpowiedź Prezydenta Miasta	
85	GLI	ekologia	2015-11-17	2015-12-18	31	bd	
86	GLI	administracja	2016-01-07	2016-03-23	76	bd	uzupełniono braki formalne
87	GLI	inne	2016-02-19	X	X	X	bez rozpatrzenia
88	GLI	inwestycje drogowe	2016-04-05	2016-04-19	14	bd	
89	GLI	kultura	2016-06-27	2016-09-12	77	bd	
90	GLI	ekologia	2016-06-13	2016-09-07	86	bd	petycja zarówno do Prezydenta Miasta, jak i Rady Miasta. Odpowiedź Rady Miasta 16.11.16 r.
91	GLI	inne	2016-07-05	2016-07-22	17	bd	

92	GLI	inwestycje drogowe	2016-10-13	2017-01-09	88	bd	
93	GLI	transport	2016-10-14	2016-11-17	34	bd	
94	GLI	inne	2016-10-17	2016-12-09	53	bd	
95	GLI	inwestycje drogowe	2016-10-20	2017-01-16	88	bd	
96	GLI	inne	2016-11-09	2016-12-21	42	bd	
97	GLI	inwestycje drogowe	2016-12-09	X	X	X	bez rozpatrzenia, wymo- gi formalne
98	GLI	ekologia	2016-12-13	2017-03-09	86	bd	
99	GLI	inne	2017-03-08	2017-06-07	91	bd	
100	GLI	inne	2017-03-09	2017-03-16	7	bd	
101	GLI	inwestycje drogowe	2017-03-10	2017-04-20	41	bd	
102	GLI	transport	2017-04-12	2017-05-09	27	bd	
103	GLI	transport	2017-05-09	2017-07-06	58	bd	
104	GLI	służba zdrowia	2017-06-29	2017-09-20	83	bd	
105	GLI	inwestycje drogowe	2017-10-10	2018-01-05	87	bd	
106	GLI	inwestycje drogowe	2017-10-24	2017-11-16	23	bd	
107	GLI	administracja	2017-11-10	2018-02-12	94	bd	uzupełniono braki formalne
108	GLI	administracja	2017-11-30	2018-02-19	81	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	
109	GLI	inwestycje drogowe	2018-01-04	2018-02-12	39	bd	
110	GLI	inne	2018-03-01	2018-04-17	47	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
111	GLI	inwestycje drogowe	2018-03-28	2018-04-27	30	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	

cd. tab. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
112	JAS	ekologia	2016-09-21	2017-03-15	175	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
113	JAS	edukacja	2016-09-28	2016-10-20	22	odpowiedź Prezydenta Miasta	
114	JAS	transport	2016-09-30	2016-11-06	37	odpowiedź przewodniczącego Rady Miasta	
115	JAS	edukacja	2017-06-19	2017-07-19	30	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
116	JAW	inne	2015-09-09	2015-10-07	28	bd	brak skanu odpowiedzi
117	JAW	inwestycje drogowe	2015-10-27	2015-11-03	7	bd	brak skanu odpowiedzi
118	JAW	ekologia	2015-11-17	2015-11-30	13	bd	brak skanu odpowiedzi
119	JAW	inne	2015-12-04	2015-12-09	5	bd	brak skanu odpowiedzi
120	JAW	inwestycje drogowe	2016-03-30	2016-04-12	13	bd	brak skanu odpowiedzi
121	JAW	administracja	2016-04-21	2016-05-02	11	bd	brak skanu odpowiedzi
122	JAW	administracja	2016-05-06	2016-05-13	7	bd	brak skanu odpowiedzi
123	JAW	administracja	2016-10-21	2016-11-03	13	bd	brak skanu odpowiedzi
124	JAW	inne	2017-02-11	2017-02-21	10	bd	brak skanu odpowiedzi
125	JAW	inwestycje drogowe	2017-06-08	2017-06-14	6	bd	brak skanu odpowiedzi
126	JAW	inne	2017-06-19	2017-07-17	28	bd	brak skanu odpowiedzi
127	JAW	transport	2017-07-20	2017-08-02	13	bd	brak skanu odpowiedzi
128	JAW	inwestycje drogowe	2017-07-27	bd	X	bd	brak skanu odpowiedzi
129	JAW	inwestycje drogowe	2017-09-19	2017-10-17	28	bd	brak skanu odpowiedzi
130	JAW	edukacja	2017-10-25	2017-11-06	12	bd	brak skanu odpowiedzi
131	JAW	inwestycje drogowe	2017-11-09	2017-11-27	18	bd	brak skanu odpowiedzi
132	JAW	rekreacja	2018-03-15	2018-05-29	75	bd	brak skanu odpowiedzi

133	JAW	inne	2018-05-23	2018-06-11	19	bd	brak skanu odpowiedzi
134	JAW	inne	2018-05-24	2018-06-06	13	bd	brak skanu odpowiedzi
135	KAT	rekreacja	2015-09-28	2015-11-06	39	bd	brak skanu odpowiedzi
136	KAT	transport	2015-10-14	2015-11-23	40	bd	brak skanu odpowiedzi
137	KAT	ekologia	2015-11-16	2015-12-08	22	bd	brak skanu odpowiedzi
138	KAT	inne	2015-12-17	2016-02-29	74	bd	brak skanu odpowiedzi
139	KAT	rekreacja	2015-12-20	2016-01-28	39	bd	brak skanu odpowiedzi
140	KAT	kultura	2016-01-14	2016-01-26	12	bd	brak skanu odpowiedzi
141	KAT	inne	2016-01-21	2016-04-21	91	bd	brak skanu odpowiedzi
142	KAT	inwestycje drogowe	2016-02-17	2016-04-27	70	bd	brak skanu odpowiedzi
143	KAT	inwestycje drogowe	2016-03-14	2016-05-04	51	bd	brak skanu odpowiedzi
144	KAT	inne	2016-03-29	2016-04-18	20	bd	brak skanu odpowiedzi
145	KAT	inne	2016-04-23	2016-05-02	9	bd	brak skanu odpowiedzi
146	KAT	inne	2016-10-04	2016-11-15	42	bd	brak skanu odpowiedzi
147	KAT	inne	2016-10-13	2016-12-05	53	bd	brak skanu odpowiedzi
148	KAT	transport	2016-10-18	2016-11-17	30	bd	brak skanu odpowiedzi
149	KAT	inne	2016-10-25	2016-11-17	23	bd	brak skanu odpowiedzi
150	KAT	inne	2016-10-31	2016-12-02	32	bd	brak skanu odpowiedzi
151	KAT	inwestycje drogowe	2016-12-01	2017-01-09	39	bd	brak skanu odpowiedzi
152	KAT	inwestycje drogowe	2016-12-08	2017-01-20	43	bd	brak skanu odpowiedzi
153	KAT	inne	2016-12-30	2017-01-26	27	bd	brak skanu odpowiedzi
154	KAT	inne	2017-01-02	2017-02-01	30	bd	brak skanu odpowiedzi
155	KAT	inne	2017-03-30	2017-05-10	41	bd	brak skanu odpowiedzi
156	KAT	transport	2017-05-12	2017-06-14	33	bd	brak skanu odpowiedzi

cd. tab. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
157	KAT	inne	2017-06-05	2017-08-04	60	bd	brak skanu odpowiedzi
158	KAT	inwestycje drogowe	2017-06-14	2017-11-14	153	bd	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrzenia petycji, brak skanu odpowiedzi
159	KAT	inne	2017-07-01	2017-07-18	17	bd	brak skanu odpowiedzi
160	KAT	inne	2017-07-28	2017-09-05	39	bd	brak skanu odpowiedzi
161	KAT	nazewnictwo ulic	2017-09-25	2017-11-03	39	bd	brak skanu odpowiedzi
162	KAT	inwestycje drogowe	2017-10-19	2017-11-06	18	bd	brak skanu odpowiedzi
163	KAT	inwestycje drogowe	2017-10-24	2017-11-28	35	bd	brak skanu odpowiedzi
164	KAT	inwestycje drogowe	2017-11-06	2017-12-07	31	bd	brak skanu odpowiedzi
165	KAT	inne	2017-11-14	2017-12-20	36	bd	brak skanu odpowiedzi
166	KAT	inne	2017-11-22	2018-01-05	44	bd	brak skanu odpowiedzi
167	KAT	inwestycje drogowe	2017-11-23	2018-04-27	155	bd	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrzenia petycji, brak skanu odpowiedzi
168	KAT	inwestycje drogowe	2017-11-24	2017-12-14	20	bd	brak skanu odpowiedzi
169	KAT	inne	2017-12-07	2018-01-09	33	bd	brak skanu odpowiedzi
170	KAT	inne	2018-01-15	2018-03-16	60	bd	brak skanu odpowiedzi
171	KAT	inne	2018-02-26	2018-05-11	74	bd	brak skanu odpowiedzi
172	KAT	transport	2018-04-30	2018-06-22	53	bd	brak skanu odpowiedzi
173	KAT	inne	2018-05-16	2018-06-14	29	bd	brak skanu odpowiedzi
174	MYS	inne	X	X	X	X	z informacji zbiorczej

175	MYS	inne	X	X	X	X	X	X	z informacji zbiorczej
176	PŚL	ekologia	2015-10-01	2015-11-12	42	odpowiedź Prezydenta Miasta	identyczne pismo do Rady Miasta, uchwała podjęta 22.12.15 r.		
177	PŚL	ekologia	2015-11-17	2015-12-28	41	odpowiedź Prezydenta Miasta			
178	PŚL	inne	2015-11-26	2016-01-28	63	uchwała Rady Miasta			
179	PŚL	inne	2016-03-21	2016-09-05	168	uchwała Rady Miasta	brak informacji o przedłożeniu terminu rozpatrzenia petycji		
180	PŚL	administracja	2016-04-21	2016-05-25	34	odpowiedź Prezydenta Miasta			
181	PŚL	administracja	2016-04-21	2016-05-24	33	odpowiedź Prezydenta Miasta			
182	PŚL	inne	2016-04-23	2016-05-25	32	odpowiedź Prezydenta Miasta			
183	PŚL	edukacja	2016-10-31	2016-11-14	14	odpowiedź Prezydenta Miasta			
184	PŚL	administracja	2016-10-24	2016-11-14	21	odpowiedź Prezydenta Miasta			
185	PŚL	inne	2016-11-17	2016-11-28	11	odpowiedź Prezydenta Miasta			
186	PŚL	inwestycje drogowe	2016-11-28	2017-02-23	87	uchwała Rady Miasta			
187	PŚL	inne	2017-02-17	X	X	X	brak informacji o sposobie załatwienia petycji		
188	PŚL	ekologia	2017-02-23	2017-04-27	63	uchwała Rady Miasta			
189	PŚL	inne	2017-06-07	2017-06-19	12	odpowiedź sekretarza Miasta Prezydenta			
190	PŚL	inne	2017-10-12	2017-11-09	28	odpowiedź Prezydenta Miasta	identyczne pismo do Rady Miasta, uchwała 30.11.17 r.		
191	PŚL	inne	2018-05-04	2018-07-09	66	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta			
192	RŚ	ekologia	2015-11-17	2015-12-10	23	odpowiedź Prezydenta Miasta			
193	RŚ	inne	2015-12-09	2015-12-31	22	odpowiedź Prezydenta Miasta			

cd. tab. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
194	RŚ	rekreacja	2016-04-11	2016-05-17	36	odpowiedź Prezydenta Miastaa	bez rozpatrzenia, braki formalne
195	RŚ	administracja	2016-04-21	2016-05-17	26	odpowiedź Prezydenta Miasta	pismo skierowanie również do rady miasta
196	RŚ	ekologia	2016-07-05	2016-07-18	13	odpowiedź Prezydenta Miasta	
197	RŚ	rekreacja	2016-07-26	2016-07-29	3	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
198	RŚ	inne	2016-10-10	2016-11-24	45	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
199	RŚ	edukacja	2016-11-10	2017-01-11	62	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
200	RŚ	edukacja	2017-04-17	X	X	X	braki formalne, bez rozpatrzenia
201	RŚ	inne	2017-04-18	2017-05-31	43	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
202	RŚ	edukacja	2017-04-28	X	X	X	braki formalne, bez rozpatrzenia
203	RŚ	rekreacja	2017-05-10	2017-05-24	14	odpowiedź Prezydenta Miasta	
204	RŚ	inne	2017-06-12	2017-07-21	39	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
205	RŚ	służba zdrowia	2017-08-04	X	X	X	braki formalne, bez rozpatrzenia
206	RŚ	kultura	2017-10-03	2017-10-19	16	odpowiedź Prezydenta Miasta	
207	RŚ	służba zdrowia	2017-09-19	2017-10-06	17	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
208	RYB	transport	2015-09-25	2015-11-23	59	bd	brak skanów odpowiedzi
209	RYB	transport	2015-09-10	2015-10-22	42	bd	brak skanów odpowiedzi
210	RYB	edukacja	2015-10-14	2015-11-09	26	bd	brak skanów odpowiedzi
211	RYB	rekreacja	2015-11-04	X	X	bd	bez rozpatrzenia
212	RYB	ekologia	2015-11-17	2016-01-04	48	bd	brak skanów odpowiedzi

213	RYB	inne	2015-12-15	2015-12-30	15	bd	forma skargi, brak skanów odpowiedzi
214	RYB	inne	2016-03-14	2016-03-25	11	bd	brak skanów
215	RYB	edukacja	2016-03-15	2016-04-27	43	bd	brak skanów odpowiedzi
216	RYB	rekreacja	2016-03-18	2016-04-29	42	bd	brak skanów odpowiedzi
217	RYB	administracja	2016-04-21	2016-05-05	14	bd	brak skanów odpowiedzi
218	RYB	inne	2016-04-23	2016-05-09	16	bd	brak skanów odpowiedzi
219	RYB	edukacja	2016-10-29	2017-01-24	87	bd	brak skanów odpowiedzi
220	RYB	inne	2016-10-31	2017-01-17	78	bd	brak skanów odpowiedzi
221	RYB	inne	2016-11-03	X	X	X	brak informacji o sposobie załatwienia petycji, w BIP widnieje informacja „w trakcie rozpatrywania”
222	RYB	ekologia	2016-11-09	2017-01-12	64	uchwała Rady Miasta	
223	RYB	inne	2016-11-15	2017-02-07	84	bd	brak skanów odpowiedzi
224	RYB	inwestycje drogowe	2017-01-04	2017-03-22	77	bd	brak skanów odpowiedzi
225	RYB	transport	2017-02-06	2017-05-08	91	bd	brak skanów odpowiedzi
226	RYB	inne	2017-02-21	2017-03-03	10	bd	brak skanów odpowiedzi
227	RYB	inwestycje drogowe	2017-05-28	2017-06-27	30	bd	brak skanów odpowiedzi
228	RYB	inne	2017-06-10	2017-08-29	80	bd	brak skanów odpowiedzi
229	RYB	transport	2017-09-20	2017-11-25	66	bd	brak skanów odpowiedzi
230	RYB	rekreacja	2017-09-28	2017-12-28	91	bd	brak skanów odpowiedzi
231	RYB	transport	2017-10-05	2017-12-14	70	uchwała Rady Miasta	
232	RYB	inwestycje drogowe	2017-12-12	2018-03-08	86	bd	brak skanów odpowiedzi
233	SSL	inne	2017-08-21	2017-10-02	42	odpowiedź Miasta sekretarza Prezydenta Miasta	

cd. tab. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
234	SOS	inne	2015-09-29	2015-12-17	79	uchwała Rady Miasta	
235	SOS	ekologia	2015-11-17	2016-02-12	87	odpowiedź Prezydenta Miasta	
236	SOS	inne	2016-06-13	2016-09-12	91	odpowiedź Prezydenta Miasta	
237	SOS	inwestycje drogowe	2016-06-24	2016-08-19	56	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
238	SOS	inne	2016-07-19	2016-09-29	72	uchwała Rady Miasta	
239	SOS	inwestycje drogowe	2016-09-26	2016-12-05	70	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
240	SOS	inne	2016-10-13	2016-11-10	28	odpowiedź Prezydenta Miasta	
241	SOS	inne	2016-10-31	2017-01-20	81	odpowiedź Prezydenta Miasta	
242	SOS	edukacja	2016-12-29	2017-02-28	61	uchwała Rady Miasta	
243	SOS	edukacja	2017-01-13	2017-02-28	46	uchwała Rady Miasta	
244	SOS	inne	2017-03-07	2017-04-24	48	odpowiedź Prezydenta Miasta	
245	SOS	transport	2017-04-25	2017-05-11	16	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	publikacja odpowiedzi w BIP 27.06.17 r.
246	SOS	rekreacja	2017-05-10	2017-06-02	23	odpowiedź pełnomocnika Prezydenta Miasta	
247	SOS	edukacja	2017-05-19	2017-05-27	8	odpowiedź pełnomocnika Prezydenta Miasta	
248	SOS	inwestycje drogowe	2017-06-01	2017-06-14	13	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
249	SOS	inne	2017-06-07	2017-06-28	21	odpowiedź sekretarza Prezydenta Miasta	
250	SOS	transport	2017-06-20	2017-07-13	23	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
251	SOS	inne	2017-06-17	2017-08-10	54	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	
252	SOS	edukacja	2017-09-18	2017-10-17	29	odpowiedź Naczelnika Wydziału	
253	SOS	inwestycje drogowe	2017-09-21	2017-11-09	49	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	publikacja odpowiedzi 7.12.18 r.

254	SOS	inwestycje drogowe	2017-10-19	2018-01-11	84	odpowiedź Prezydenta Miasta		
255	SOS	ekologia	2017-12-18	2018-03-22	94	uchwała Rady Miasta	petycja wielokrotna (5 petycji) do Rady Miasta i Prezydenta Miasta	
256	SOS	inwestycje drogowe	2018-01-23	2018-03-05	41	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	odpowiedź skonstruowana na 23.02.18 r. z pieczętką 5.03.18 r. a opublikowana w BIP 16.04.18 r.	
257	SOS	inne	2018-01-31	2018-04-10	69	odpowiedź sekretarza Miasta	Prezydenta	
258	SOS	inwestycje drogowe	2018-02-01	2018-04-18	76	odpowiedź Prezydenta Miasta		
259	SOS	transport	2018-02-06	2018-05-24	107	uchwała Rady Miasta	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji	
260	SOS	inne	2018-03-06	2018-03-22	16	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta		
261	SOS	nazewnictwo ulic	2018-03-09	2018-08-06	150	uchwała Rady Miasta	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji	
262	SOS	nazewnictwo ulic	2018-03-09	2018-06-05	88	odpowiedź Prezydenta Miasta		
263	SOS	inwestycje drogowe	2018-05-08	2018-07-26	79	odpowiedź Naczelnika Wydziału		
264	TYC	ekologia	2015-11-17	2015-12-21	34	odpowiedź Prezydenta Miasta		
265	TYC	inne	2016-04-05	2016-04-20	15	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta		
266	TYC	rekreacja	2016-04-11	2016-05-19	38	odpowiedź Prezydenta Miasta		
267	TYC	administracja	2016-04-21	2016-04-25	4	odpowiedź sekretarza Miasta	Prezydenta	
268	TYC	inne	2016-04-27	2016-07-06	70	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta		
269	TYC	inne	2016-05-30	2016-08-30	92	odpowiedź Prezydenta Miasta		
270	TYC	edukacja	2016-11-02	2016-11-24	22	odpowiedź Miejskiego Centrum Oświaty	przekazanie do Miejskiego Centrum Oświaty 2.11.16 r.	

cd. tab. 1

271	TYC	inne	2016-10-31	2016-11-28	28	odpowiedź Miasta	sekretarza	Prezydenta	
272	TYC	inne	2016-11-03	2016-11-14	11	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta			
273	TYC	rekreacja	2017-05-10	2017-05-31	21	odpowiedź Naczelnika Wydziału			
274	TYC	inwestycje drogowe	2017-07-31	2017-09-05	36	odpowiedź Miasta	wypracowana przez Radę Miasta		odrzućcie z przyczyn formalnych, ale dalsze procedowanie merytoryki
275	TYC	transport	2017-10-02	2017-10-25	23	odpowiedź	zastępcy Prezydenta Miasta		
276	TYC	inwestycje drogowe	2018-01-31	2018-04-05	64	odpowiedź	zastępcy Prezydenta Miasta		
277	TYC	inne	2018-05-04	2018-05-21	17	odpowiedź	zastępcy Prezydenta Miasta		
278	ZAB	ekologia	2015-11-17	2016-01-15	59	odpowiedź	Prezydenta Miasta		
279	ZAB	służba zdrowia	2016-01-30	2016-04-13	74	odpowiedź	Naczelnika Wydziału		
280	ZAB	rekreacja	2017-05-10	2017-07-04	55	odpowiedź	Prezydenta Miasta		
281	ZAB	edukacja	2017-09-04	2017-11-14	71	odpowiedź	Prezydenta Miasta		
282	ŻOR	ekologia	2015-11-17	2015-12-29	42	odpowiedź	Prezydenta Miasta		
283	ŻOR	edukacja	2016-03-05	2016-06-07	94	odpowiedź Miasta	wypracowana przez Radę Miasta		
284	ŻOR	rekreacja	2016-03-21	2016-03-31	10	odpowiedź	Prezydenta Miasta		
285	ŻOR	inne	2016-11-02	2017-02-01	91	odpowiedź	Naczelnika Wydziału		
286	ŻOR	inne	2018-05-04	2018-05-15	11	odpowiedź	Prezydenta Miasta		
Wszystkie miasta na prawach powiatu województwa śląskiego — średni czas rozpatrzenia petycji: 50,64									

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast.

bd — brak danych, X — brak rozstrzygnięcia

Kody miast: BB — Bielsko-Biała, BYT — Bytom, CHO — Chorzów, CZE — Częstochowa, DG — Dąbrowa Górnicza, GLI — Gliwice, JAS — Jastrzębie-Zdrój, JAW — Jaworzno, KAT — Katowice, MYS — Mysłowice, PŚL — Piekary Śląskie, RŚ — Ruda Śląska, RYB — Rybnik, SŚL — Siemianowice Śląskie, SOS — Sosnowiec, TYC — Tychy, ZAB — Zabrze, ŻOR — Żory.

W kolejnych kolumnach znajdują się następujące informacje: numer petycji w zestawieniu, kod miasta, kategoria, data złożenia, data odpowiedzi, czas BZZ (liczba dni upływających między datą złożenia petycji a datą udzielenia na nią odpowiedzi), forma odpowiedzi oraz uwagi. Informacje o kodzie miasta znajdują się w legendzie tabeli. Poszczególne petycje zostały sklasyfikowane pod kątem merytorycznej zawartości i podzielone na następujące kategorie:

- **ekologia** — najczęściej były to kwestie dotyczące smogu, spalin samochodowych padały również głosy sprzeciwu mieszkańców wobec inwestycji, które miałyby powodować degradację środowiska;
- **inwestycje drogowe** — kwestię związane z budową dróg, chodników i parkingów; często były łączone z potrzebą budowy infrastruktury towarzyszącej np. kanalizacji, ekranów dźwiękochłonnych, sygnalizacji świetlnej, przystanków autobusowych, oświetlenia itd.;
- **transport** — wszystkie inne petycje inwestycyjne niezwiązane z transportem kołowym, jak budowa linii tramwajowych, kolejowych, budowa lotnisk; w tej kategorii znajdują się także wszystkie kwestie związane z reorganizacją ruchu drogowego (np. zmiana znaków drogowych) i funkcjonowaniem transportu zbiorowego (znoszenie lub tworzenie linii autobusowych lub tramwajowych, zniżki i ulgi w przejazdach);
- **edukacja** — petycje najczęściej dotyczyły kwestii łączenia, dzielenia lub likwidowania klas bądź szkół oraz inwestycji związanych z budynkami szkolnymi; jeśli petycja dotyczyła boiska lub placu zabaw w obrębie szkoły, to była ona zaliczana do tej kategorii;
- **rekreacja** — wszystkie propozycje budowy boisk i placów zabaw poza obrębem szkół, a także kwestie aranżacji terenów zielonych, organizacji wyjazdów dla dzieci, funkcjonowania sieci rowerów miejskich bądź apele dotyczące wspierania lokalnego sportu; w tej kategorii znalazła się również petycja dotycząca możliwości utworzenia w miejscach publicznych stref, w których byłoby można legalnie spożywać alkohol;
- **służba zdrowia** — zgłoszenia dotyczące miejskich programów zdrowotnych i funkcjonowania szpitali miejskich;
- **administracja** — petycje dotyczyły funkcjonowania urzędów, wynagrodzeń urzędników oraz podatków lokalnych;
- **nazewnictwo ulic** — propozycje zmiany nazw ulic i placów;
- **kultura** — najmniej popularna kategoria — zakładano, że znajdują się w niej propozycje organizacji wydarzeń, lecz mieszkańcy województwa, jeśli już interesowali się tym tematem, to w obszarze funkcjonowania miejskich instytucji kultury;
- **inne** — wszystkie inne petycje niemieszczące się w pozostałych kategoriach.

Warta szerszego omówienia jest kolumna zawierająca datę złożenia wniosku. Data podana w tej rubryce odpowiada momentowi, w którym pismo zostało realnie złożone w urzędzie. O tym fakcie powinna świadczyć pieczętka potwier-

dzająca przyjęcie pisma. Niestety, w dokumentacji większości miast zdarzają się skany petycji, na których nie ma żadnych pieczętek urzędowych. Zdarzają się również przypadki, w których data przyjęcia pisma zawarta w BIP nie zgadza się z datą pierwszej urzędowej pieczętki (sugeruje się, że przyjęcie pisma nastąpiło później, niż wskazuje na to pieczętka). Nazwa rubryki nawiązuje do treści artykułu 10 ustęp 1, stanowiącego, że „petycja powinna być rozpatrzona bez zbędnej zwłoki”¹⁰. Pismo staje się petycją w momencie, kiedy obywatel złoży je do urzędu, a nie wtedy, gdy odpowiednia osoba opublikuje dokument w BIP lub merytorycznie się nim zajmie. Tak więc w rubryce można znaleźć datę pierwszej pieczętki, a jeśli takiej nie było — wtedy datę podaną w BIP.

Od podanej reguły istnieją trzy wyjątki. Po pierwsze, jeśli w petycji nie oznaczono adresata petycji, nie wskazano przedmiotu petycji lub występując z petycją w interesie podmiotu trzeciego, nie przedstawiono danych tego podmiotu ani jego zgody, wtedy w terminie 30 dni od dnia złożenia petycji wzywa się wnioskodawcę, by w terminie do 14 dni uzupełnił braki¹¹. Czas rozpatrywania petycji liczy się więc od momentu uzupełnienia braków formalnych¹². Po drugie, na mocy artykułu 11 Ustawy, gdy w ciągu miesiąca od otrzymania pierwszej petycji do urzędu wpływają kolejne petycje dotyczące tej samej sprawy, to podmiot właściwy do ich rozpatrzenia może zarządzić ich łączne rozpatrzenie. Wtedy to może zostać zarządzone okres oczekiwania na dalsze petycje (do 2 miesięcy). Termin rozpatrzenia petycji liczy się od dnia upływu tego okresu¹³. Po trzecie, jeśli petycja jest zaadresowana do podmiotu niewłaściwego do jej rozpatrzenia, to taki adresat ma obowiązek w ciągu 30 dni przesłać tę petycję do właściwego podmiotu. Czas rozpatrzenia petycji liczy się więc od chwili otrzymania petycji przez właściwy podmiot¹⁴. Wszystkie te wyjątki zostały uwzględnione w zestawieniu petycji.

Datę odpowiedzi na petycję stanowi moment wygenerowania pierwszej, całościowej, merytorycznej odpowiedzi. Jeśli na temat petycji stanowisko zajęą osobno Prezydent Miasta i osobno Rada Miasta, to w tej rubryce widnieje data udzielenia pierwszej odpowiedzi.

W rubryce „formy odpowiedzi” zostały przedstawione informacje, kto udzielił odpowiedzi na petycję. Jeśli odpowiedzi udzieliło osobno kilka podmiotów, to w rubryce przedstawiano informacje na temat tej, której udzielono najwcześniej (odpowiednio do daty odpowiedzi). Jest niemal pewne, że w procesie konstruowania odpowiedzi na petycję bierze udział nie tylko osoba pod-

¹⁰ Art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

¹¹ Art. 4 ust. 2 pkt 3 i 4, art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 7. ust. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

¹² Art. 10 ust. 2, Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

¹³ Art. 11 ust. 1 i 2, Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

¹⁴ Art. 6 ust. 1 oraz art. 10 ust. 2, Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

pisana w odpowiedzi, ale na przykład miejscy urzędnicy, eksperci, doradcy itd. Z punktu widzenia badań ważne jest jednak, kto za tę odpowiedź bierze polityczną odpowiedzialność — tą osobą jest pracownik podpisany pod dokumentem rozstrzygającym petycję.

W rubryce „uwagi” zostają przedstawione dodatkowe dane oraz wyjaśnienia dotyczące poszczególnych petycji.

Petycje w miastach na prawach powiatu województwa śląskiego

Od 6 września 2015 roku do 25 maja 2018 roku do władz miast na prawach powiatu skierowano 300 petycji. Podstawowe informacje na ich temat publikuje 18 z 19 miast (bez Świętochłowic, w których procedowano 14 takich petycji, lecz nie ma szczegółowych informacji na ich temat). W ten sposób udało się skonstruować zestawienie 286 petycji, które zawiera tabela 1.

Tabela 2 przedstawia liczbę petycji zgłaszanych do władz poszczególnych miast na prawach powiatu województwa śląskiego w omawianym okresie. Najwięcej petycji skierowano do władz Częstochowy (40), Katowic (39), Sosnowca (30), Gliwic (27) i Rybnika (25). Najmniej pracy z petycjami miał siemianowicki urząd, który zajął się tylko jednym takim pismem.

Tabela 2 oraz wykres 1 przedstawiają również rodzaje zgłaszanych petycji w poszczególnych miastach. Najpopularniejszym tematem były inwestycje drogowe (17% petycji zgłaszanych do władz wszystkich miast na prawach powiatu, bez Świętochłowic) — tego typu kwestie najczęściej podnosili mieszkańcy największych miast w województwie: Katowic (10), Częstochowy (9), Sosnowca (8) i Gliwic (9). Kolejnym tematem jest transport (11%), gdzie najaktywniej udzielali się częstochowianie (10). Ważnym tematem dla mieszkańców województwa śląskiego jest ekologia (10%) — w tej kwestii liczba petycji rozłożyła się równomiernie pomiędzy miastami i tylko w Mysłowicach i Siemianowicach Śląskich nikt nie złożył petycji o tej tematyce. Istotnym tematem dla mieszkańców była również edukacja (9%). Najmniej petycji dotyczyło spraw związanych z kulturą (1%).

34% petycji nie można było zakwalifikować do żadnej konkretnej kategorii. Mieszkańcy województwa poruszali w nich takie kwestie, jak między innymi treści stron internetowych, problematykę przyjęcia uchodźców z Bliskiego Wschodu, sprawę organizacji budżetu obywatelskiego, wątpliwości dotyczące działalności cyrków, kłopoty związane z hałasem lub uciążliwym zapachem. Warto odnotować dwie bardzo interesujące petycje: dotyczącą przeprowadzenia referendum na temat przyłączenia gminy Wręczyca Wielka do miasta Częstochowa oraz poruszającą kwestię okręgów wyborczych do Rady Miasta Sosnowiec.

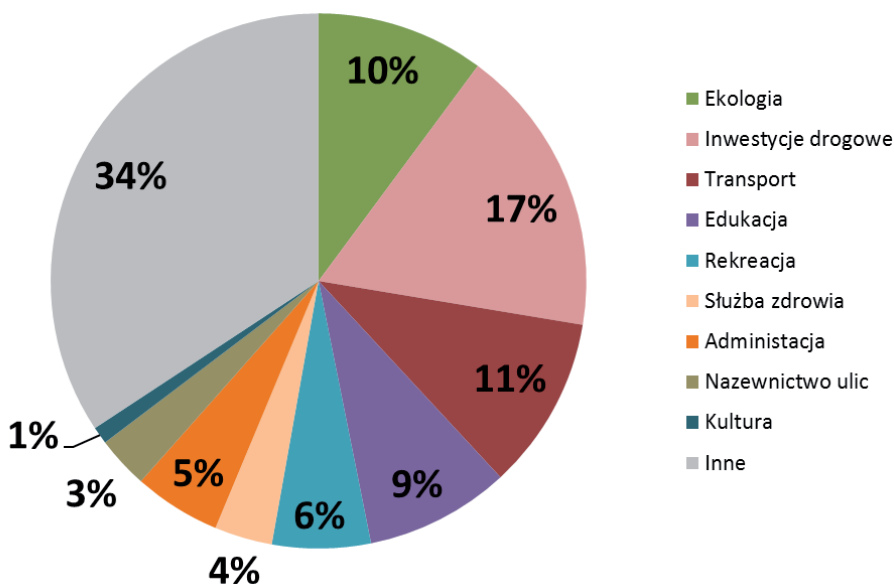
Tabela 2

Liczba i rodzaje petycji zgłaszanych do władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego pomiędzy 6 września 2015 roku a 25 maja 2018 roku

Miasto	Kategorie petycji											inne
	ekologia	inwestycje drogowe	transport	edukacja	rekreacja	szkolenia	administracja	nazwy ulic	kultura	inne		
Bielsko-Biała	2	1	2	2	0	1	0	2	0	0	8	
Bytom	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	
Chorzów	2	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	
Częstochowa	4	9	10	1	2	3	2	2	2	0	7	
Dąbrowa Górnicza	1	1	0	3	0	2	2	2	0	0	4	
Gliwice	3	9	3	0	0	1	3	0	1	1	7	
Jastrzębie-Zdrój	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	
Jaworzno	1	6	1	1	1	0	2	0	0	0	7	
Katowice	1	10	4	0	2	0	0	1	1	1	20	
Mysłowice od 2017	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
Piekary Śląskie	3	1	0	1	0	0	2	0	0	0	9	
Ruda Śląska	2	0	0	3	3	2	1	0	1	1	4	
Rybnik	2	3	5	3	3	0	1	0	0	0	8	
Siemianowice Śląskie	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Sosnowiec	2	8	3	4	1	0	0	2	0	0	10	
Świętochłowice	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Tychy	1	2	1	1	2	0	1	0	0	0	6	
Zabrze	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	
Żory	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	

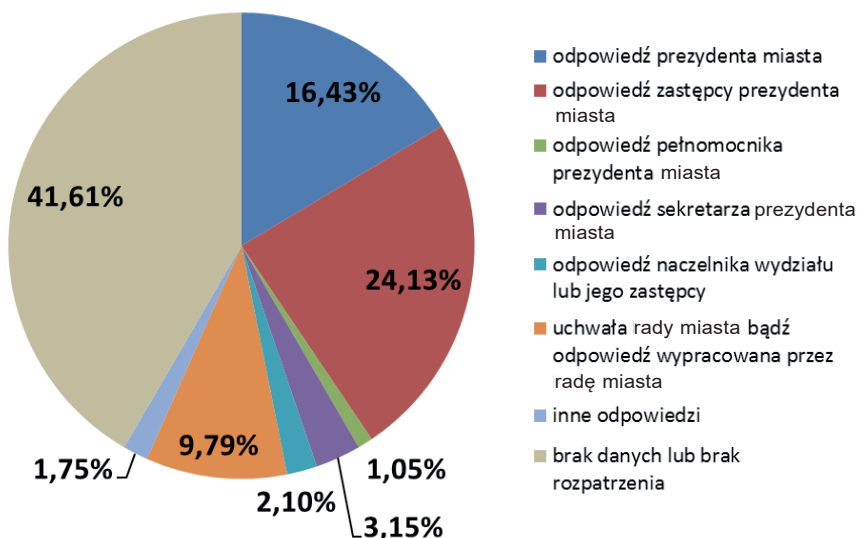
Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast

Wykres 1. Rozkład procentowy poszczególnych kategorii petycji zgłaszanych do władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego (bez Świętochłowic) pomiędzy 6 września 2015 r. a 25 maja 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast.

Wykres 2. Formy odpowiedzi na petycje zgłaszane do władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego (bez Świętochłowic) pomiędzy 6 września 2015 r. a 25 maja 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast.

Wykres 2 prezentuje formy odpowiedzi na petycje zgłaszane do władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego (bez Świętochłowic). Najczęściej na tego typu pisma odpowiadali zastępcy prezydenta miasta (24,13%). Prezydenci miast osobiście udzielali odpowiedzi na co szóstą petycję (16,43%). Co warto zauważyć, w mniejszych miastach częściej odpowiadali ich prezydenci, natomiast w największych miastach województwa prezydenci odpowiadali sporadycznie albo w ogóle, a kwestią skonstruowania odpowiedzi zajmowali się z zasady ich zastępcy.

Tabela 3
Średni czas rozpatrywania petycji w miastach na prawach powiatu województwa śląskiego (w liczbie dni)

Lp.	Miasto	Dni
1	Jaworzno	17,72
2	Ruda Śląska	27,62
3	Tychy	33,93
4	Dąbrowa Górnicza	40,07
5	Siemianowice Śląskie*	42,00
6	Katowice	45,03
7	Piekary Śląskie	47,67
8	Żory	49,60
9	Rybnik	53,48
10	Gliwice	56,00
11	Sosnowiec	58,63
12	Częstochowa	63,14
13	Bielsko-Biała	64,18
14	Zabrze	64,75
15	Jastrzębie-Zdrój	66,00
16	Bytom	73,67
17	Chorzów	91,17
18	Mysłowice	X
19	Świętochłowice	X

* W Siemianowicach Śląskich przez cały omawiany okres rozpatrywano tylko jedną petycję.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast.

Tabela 4

Czas odpowiedzi władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego na petycję związaną z wszczęciem kontroli w zakresie prawidłowości wykonywania badań technicznych wybranych marek pojazdów (w liczbie dni)

Lp.	Miasto	Dni	Forma odpowiedzi
1	Jaworzno	13	bd
2	Katowice	22	bd
3	Ruda Śląska	23	odpowieź Prezydenta Miasta
4	Częstochowa	29	odpowieź zastępcy Prezydenta Miasta
5	Gliwice	31	bd
6	Tychy	34	odpowieź Prezydenta Miasta
7	Piekary Śląskie	41	odpowieź Prezydenta Miasta
8	Żory	42	odpowieź Prezydenta Miasta
9	Bytom	48	odpowieź Prezydenta Miasta
10	Rybnik	48	bd
11	Chorzów	55	odpowieź Prezydenta Miasta
12	Zabrze	59	odpowieź Prezydenta Miasta
13	Bielsko-Biała	68	odpowieź zastępcy Prezydenta Miasta
14	Sosnowiec	87	odpowieź Prezydenta Miasta
15	Dąbrowa Górnicza	93	odpowieź zastępcy Prezydenta Miasta
16	Jastrzębie-Zdrój Mysłowice Siemianowice Śląskie Świętochłowice	X	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast.

Co dziesiąta petycja (9,79%) doczekała się swojej odpowiedzi w postaci uchwały rady miasta lub decyzji wypracowanej przez radnych (np. efekty dyskusji na posiedzeniu odpowiedniej komisji). Co zaskakujące, zaledwie 8% petycji otrzymywało odpowiedź innego podmiotu niż prezydent miasta, jego zastępca lub też rada miasta. Może to świadczyć o tym, że nie bagatelizuje się petycji mieszkańców i traktuje się je jako bardzo ważny sposób artykulacji interesów mieszkańców. Nieco ponad 40% spraw (41,61%) stanowią te postępowania, gdzie nie opublikowano szczegółowych informacji na temat przebiegu procedowania petycji, nie załączono skanów odpowiedzi lub też pozostawiono je bez jakiegokolwiek rozpatrzenia.

Tabela 5

Czas odpowiedzi władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego na petycję związaną utworzeniem „biblioteczki samorządowca” (w liczbie dni)

Lp.	Miasto	Dni	Forma odpowiedzi
1	Tychy	4	odpowiedź sekretarza Prezydenta Miasta
2	Jaworzno	11	bd
3	Rybnik	14	bd
4	Dąbrowa Górnicza	15	odpowiedź sekretarza Rady Miasta
5	Chorzów	21	odpowiedź Prezydenta Miasta
6	Częstochowa	24	odpowiedź sekretarza Prezydenta Miasta
7	Ruda Śląska	26	odpowiedź Prezydenta Miasta
8	Piekary Śląskie	34	odpowiedź Prezydenta Miasta
9	Bielsko-Biała Bytom Gliwice Jastrzębie-Zdrój Katowice Mysłowice Siemianowice Śląskie Sosnowiec Świętochłowice Zabrze Żory	X	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast.

Sprawność urzędów miast na prawach powiatu województwa śląskiego

Tabela 3 przedstawia średni czas rozpatrywania petycji w poszczególnych miastach na prawach powiatu województwa śląskiego w omawianym okresie (liczony w dniach). Średnia dla tychże miast wynosi 50,64 dni. Najszybciej kwestie zawarte w petycjach załatwiano w Jaworznie, gdzie przeciętny czas rozstrzygnięcia petycji wynosi niecałe 18 dni (17,72). W prawie miesiąc petycje rozstrzyga Ruda Śląska (27,62), w nieco ponad miesiąc sprawę rozstrzygają Tychy (33,93). Najdłużej na odpowiedź na petycje czekali w Chorzowie (91,17) i Bytomiu (73,67).

Dlaczego chorzowska średnia wynosi ponad 3 miesiące? Tabela 7 przedstawia petycje, które były w omawianych miastach procedowane dłużej niż 100 dni.

Tabela 6

Czas odpowiedzi władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego na petycję będącą zaproszeniem do wzięcia udziału w konkursie „Podwórko Nivea” (w dniach)

Lp.	Miasto	Dni	Forma odpowiedzi
1	Żory	10	odpowieź Prezydenta Miasta
2	Ruda Śląska 2017	14	odpowieź Prezydenta Miasta
3	Tychy 2017	21	odpowieź Naczelnika Wydziału
4	Sosnowiec	23	odpowieź pełnomocnika Prezydenta Miasta
5	Ruda Śląska 2016	36	odpowieź Prezydenta Miasta
6	Tychy 2016	38	odpowieź Prezydenta Miasta
7	Rybnik	42	bd
8	Chorzów	44	odpowieź zastępcy Prezydenta Miasta
9	Zabrze	55	odpowieź Prezydenta Miasta
10	Bielsko-Biała Bytom Częstochowa Dąbrowa Górnicza Gliwice Jastrzębie-Zdrój Jaworzno Katowice Mysłowice Piekary Śląskie Siemianowice Śląskie Świętochłowice	X	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast.

Pierwsze miejsce w zestawieniu zajmuje petycja złożona właśnie w Chorzowie, dotycząca upamiętnienia miejsca, w którym w latach 1874—1940 znajdowała się synagoga żydowska. Z załączonych dokumentów wynika, że między innymi przeprowadzono konsultacje i rozmowy w tej sprawie z różnymi osobami i podmiotami, uzyskano pozwolenie właściciela terenu na zamontowanie na jego terenie przestrzennej makiety synagogi, przeprowadzono proces uzyskania wszelkich niezbędnych opinii i pozwoleń itd. Miasto poinformowało również o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji (zgodnie z artykułem 10 ustęp 3, jeśli wystąpią okoliczności uniemożliwiające skonstruowanie odpowiedzi na petycję w ciągu 3 miesięcy, termin ten ulega przedłużeniu, nie dłużej jednak niż do 3 kolejnych miesięcy¹⁵). Miasto Chorzów mogło więc

¹⁵ Art. 10 ust. 3 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

legalnie zajmować się tą sprawą przez pół roku, do końca maja 2017 roku. Ostateczną odpowiedź na omawianą petycję przedstawiono 7 września 2017 roku, a więc po ponad 9 miesiącach (3 miesiące i tydzień po terminie). Trudno zweryfikować, czy z takiego obrotu spraw zadowoleni są mieszkańcy Chorzowa i akceptują tego typu przedłużone procedowanie petycji, jednak w świetle prawa należy stwierdzić, że chorzowski Urząd Miasta nie sprostął ustawowym wymagom.

Tabela 7

Najdłużej rozpatrywane petycje do władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego zgłaszanych pomiędzy 6 września 2015 roku a 25 maja 2018 roku

Lp.	Kod miasta	Kategoria	Czas BZZ	Forma odpowiedzi	Uwagi
1	CHO	inne	281	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
2	JAS	ekologia	175	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
3	PŚL	inne	168	uchwała Rady Miasta	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji
4	KAT	inwestycje drogowe	155	bd	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji
5	KAT	inwestycje drogowe	153	bd	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji
6	SOS	nazewnictwo ulic	150	uchwała Rady Miasta	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji
7	BB	służba zdrowia	138	odpowiedź wypracowana przez Radę Miasta	przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
8	CZE	transport	133	odpowiedź dyrektora MZDiT	przedłużenie terminu rozpatrywania petycji
9	CZE	ekologia	130	odpowiedź zastępcy Prezydenta Miasta	przekazanie do innego organu i ponowne naliczanie od 23.02.17 r.
10	SOS	transport	107	uchwała Rady Miasta	brak informacji o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji opublikowanych w miejskich Biuletynach Informacji Publicznej oraz na oficjalnych stronach internetowych miast.

bd — brak danych. Kody miast: BB — Bielsko-Biała, CHO — Chorzów, CZE — Częstochowa, JAS — Jastrzębie-Zdrój, KAT — Katowice, PŚL — Piekary Śląskie, SOS — Sosnowiec.

W 4 z 10 przypadków w BIP znajdziemy informacje o przedłużeniu terminu rozpatrywania petycji. Są jednak miasta, które nie publikują takich informacji. Być może takie decyzje zostały wydane i cały proces odbył się zgodnie z prawem. Z perspektywy osoby trzeciej, niezaangażowanej w postępowanie, sprawa jest niejasna. Można stwierdzić, że miasta, które nie publikują tego typu informacji, ograniczając się do ustawowego minimum, same sobie szkodzą.

Wart omówienia jest przypadek petycji w sprawie podjęcia działań w związku z zanieczyszczeniem powietrza powodowanym przez samochody posiadające wadliwe silniki, która wpłynęła do Urzędu Miasta Częstochowy. Zastępca prezydenta miasta przekazał to pismo do dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego, a ten stwierdził, że „nie jest organem właściwym do załatwienia sprawy” i odesłał petycję z powrotem do częstochowskiego Urzędu. Ostatecznie sprawę rozwiązali własnymi siłami częstochowscy urzędnicy. Co ważniejsze, czas rozpatrzenia liczono nie od momentu złożenia petycji w urządzie, tylko od momentu, w którym trafiła ona — po ponownym przekazaniu — z jednego urzędu do drugiego. Cała sprawa kończy się niezbyt optymistycznymi wnioskami. Po pierwsze, ktoś popełnił błąd w urzędzie, kierując petycję do niewłaściwego organu. Po drugie, częstochowski Urząd Miasta *de facto* zajmował się sprawą półtora miesiąca dłużej, niż powinien.

Można więc wysnuć opinię, że omawiany przypadek stanowi groźny precedens. Abstrahując od konkretnej sytuacji, może się okazać, że odpowiedź na jakąś petycję jest zbyt czasochłonna lub w sensie politycznym groźna dla władz miasta. Wtedy to taką petycję można próbować odesłać do innego urzędu. Gdy nowy adresat nie jest w stanie odpowiedzieć na pismo i zwróci je z powrotem do urzędu, mijają kolejne tygodnie, w trakcie których można nieoficjalnie rozważać różne opcje postępowania z „gorącym kartoflem” (próbować odpowiedzieć, wygaszać spór, odkładać odpowiedź na jak najpóźniejszy termin itd.). Co więcej, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi¹⁶. Być może to zbyt daleko idące wnioski, jednak warto w ustawie uregulować kwestię „powracających petycji”. W tym konkretnym przypadku data złożenia odpowiada dacie wpływu petycji za pierwszym razem.

Dane przedstawione w tabeli 3 dotyczące średniego czasu rozpatrywania petycji w poszczególnych miastach oraz inne przedstawione dane umożliwiają ukazanie pewnego obrazu działania urzędów i samorządowców w miastach na prawach powiatu województwa śląskiego. Aby zwiększyć rzetelność analiz, oprócz odwoływania się do całościowych danych można również spróbować prześledzić zachowanie tych podmiotów wobec identycznych petycji składanych do poszczególnych miast. Po zgromadzeniu danych okazało się, że niektóre osoby bądź podmioty kierowały petycje identycznej treści do różnych miast. W ten sposób można przedstawić, w jaki sposób urzędnicy i samorządowcy radzili

¹⁶ Art. 13 ust. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

sobie z identycznymi problemami. Z powtarzających się petycji wybrano trzy najczęściej przedkładane.

Pierwszą „petycją-wskaźnikiem” jest pismo z żądaniem wszczęcia kontroli w zakresie prawidłowości wykonywania badań technicznych w przypadku pojazdów marek: Volkswagen, Seat, Audi, Škoda i Porsche wyposażonych w silnik o zapłonie samoczynnym, wyprodukowanych w latach 2009—2015 i emitujących do atmosfery szkodliwe substancje w ilości wielokrotnie przekraczającej dopuszczalne limity, oraz przedstawienia informacji w odniesieniu do czynności, jakie w tej sprawie podjął Miejski Rzecznik Konsumentów. Tego typu petycja wpłynęła do 15 z 19 urzędów. Czas rozpatrywania tychże pism przedstawia tabela 4. Najszybciej na omawiane pismo udzielono odpowiedzi w Jaworznie, gdzie skonstruowano informację o sposobie rozpatrzenia petycji w 13 dni. W ciągu niecałego miesiąca uprano się z omawianą kwestią w Katowicach (22 dni), Rudzie Śląskiej (23 dni) i Częstochowie (29 dni). Na drugim biegunie znajdują się Sosnowiec (87 dni) i Dąbrowa Górnicza (93 dni).

Drugą „petycją-wskaźnikiem” jest pismo z propozycją utworzenia „biblioteczki samorządowca”, skierowane do władz 8 miast. Zestawienie to zostało zaprezentowane w tabeli 5. W ciągu 4 dni na inicjatywę odpowiedziały Tychy, mniej niż 2 tygodnie rozpatrywano sprawę w Jaworznie (11 dni). We wszystkich omawianych miastach rozstrzygnięcie sprawy nie zajęło więcej niż miesiąc (najdłużej w Piekarach Śląskich — 34 dni).

Trzecią „petycją-wskaźnikiem” jest wyrażone w formie petycji zaproszenie do przystąpienia do programu „Podwórko Nivea”. Takie pismo trafiło do 7 miast, z czego Rudę Śląską i Tychy zaproszono do dwóch edycji z 2016 i 2017 roku. Szczegółowe dane na ten temat zawiera tabela 6. W Żorach na zaproszenie odpowiedziano już po 10 dniach. W Rudzie Śląskiej w 2017 roku odpowiedziano na zaproszenie w ciągu 2 tygodni. Najdłużej z decyzją zwlekano w Rybniku (42 dni), Chorzowie (44) i Zabrze (55).

Porównując dane z tabeli 3 z danymi z tabel 4, 5 i 6, należy wyróżnić Jaworzno, Rudę Śląską i Tychy jako miasta najsprawniej radzące sobie z petycjami. Jaworzno nie publikuje jednak skanów odpowiedzi, nie informuje szczegółowo o przebiegu postępowań, ograniczając się do lakonicznych komunikatów. Dlatego za wzór należy stawiać Rudę Śląską i Tychy, które cechuje nie tylko bardzo sprawne rozpatrywanie petycji, ale również pełna transparentność. Oba miasta w ramach swoich Biuletynów stworzyły czytelny i przejrzysty system obsługi petycji, w ramach którego publikowane są wszystkie informacje dotyczące składanych pism. Natomiast „czerwoną kartkę” należy pokazać władzom Mysłowic i Świętochłowic, których postępowanie wobec tego typu wniosków obywateli oraz lekceważenie przepisów Ustawy o petycjach są absolutnie nie do przyjęcia.

Petycje a inicjatywa uchwałodawcza

Zarówno inicjatywa uchwałodawcza, jak i petycja *de facto* uruchamiają pewną procedurę zmierzającą ku rozwiązaniu przedstawionego problemu. Rozstrzygnięcie w sprawie inicjatywy uchwałodawczej oraz petycji ostatecznie należy do organu władzy publicznej. Istotna różnica między tymi narzędziami polega na stopniu ich skomplikowania. Procedura składania i rozpatrywania petycji jest znacznie mniej sformalizowana i prostsza niż instytucja inicjatywy uchwałodawczej¹⁷.

Do złożenia inicjatywy uchwałodawczej potrzebne jest między innymi poparcie takiego wniosku przez wskazaną liczbowo bądź procentowo grupę mieszkańców posiadających prawo wybierania organów danej jednostki¹⁸. Petycję natomiast może złożyć nawet pojedyncza osoba¹⁹. Co więcej, nie musi być w żaden sposób związana z miejscem, którego dotyczy pismo. Petycję może składać każdy, nawet osoba niebędąca polskim obywatelem. Prawo petycji nie podlega żadnym ograniczeniom, nawet w stanie wojennym i wyjątkowym²⁰. „O tym, czy pismo jest petycją, decyduje treść żądania, a nie jego forma zewnętrzna²¹”, tak więc po spełnieniu absolutnie podstawowych kryteriów redakcyjnych dana inicjatywa z łatwością ma szansę stać się petycją. Co więcej, rozstrzygnięcie petycji następuje zwykle maksymalnie po 3 miesiącach (po przedłużeniu w ciągu pół roku), podczas gdy inne instrumenty artykułowania interesów obywateli mogą latami leżeć w tzw. zamrażarce. Każda odpowiedź na petycję zawiera również uzasadnienie decyzji²². Śmiało można stwierdzić, że Ustawa o petycjach jest prawem proobywatelskim.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że przedmiotem petycji może być każda kwestia, merytoryka petycji jest nieograniczona, a wnioskodawca może kierować dowolne żądania wobec władz. Jak wykazano w prezentowanym artykule, petycje kierowane do władz miast na prawach powiatu województwa śląskiego dotyczyły różnorodnych spraw — od „małych”, lokalnych problemów mieszkańców pojedynczej ulicy, aż do kwestii kluczowych z punktu widzenia samorządu terytorialnego, na przykład podatków lokalnych czy kształtu okręgów wybor-

¹⁷ E. WÓJCICKA: *Prawo petycji w Rzeczypospolitej Polskiej*. Warszawa 2015, s. 213.

¹⁸ M. AUGUSTYNIAK: *Inicjatywa uchwałodawcza mieszkańców jako forma partycypacji społecznej w jednostkach samorządu terytorialnego — wnioski de lege lata i postulaty de lege ferenda*. W: *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym*. Red. B. DOLNICKI. Warszawa 2014, s. 367.

¹⁹ Art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. O petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

²⁰ Art. 233. ust. 1., Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm.).

²¹ Art. 3 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. O petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

²² Art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. O petycjach (Dz.U. 2014, poz. 1195).

czych do rady miasta. Jeden z wnioskodawców poprzez petycję zachęcał nawet władze miasta do zorganizowania referendum lokalnego.

Jeśli petycja jest tak idealnym narzędziem artykulacji różnorodnych interesów mieszkańców, jak to wynika z praktyki stosowania Ustawy o petycjach, to w takim razie czy instytucja inicjatywy uchwałodawczej jest w ogóle potrzebna?

Podsumowanie

Z badań przeprowadzonych przez Patrycję Szostok wśród mieszkańców województwa śląskiego wyłania się dość smutny obraz aktywności obywatelskiej w śląskim samorządzie terytorialnym. 16% respondentów twierdzi, że „nie ma prawa ani środków działania niezależnego od władzy”, a kolejne 22% pytanych wie, że ma prawo działać w przestrzeni lokalnej, ale nie wie jak. Na otwarte pytanie o konkretne działania, jakie można podejmować, by samodzielnie realizować cele czy zaspokajać potrzeby w samorządzie, 63% respondentów nie udziela żadnej odpowiedzi. Tylko 5% badanych jest skłonnych „wziąć sprawę w swoje ręce”, a kolejne 6% respondentów proponuje samoorganizowanie się w różnych celach²³. Niska świadomość prawa i instrumentów działania w przestrzeni lokalnej mieszkańców województwa śląskiego jest niewątpliwie dużym problemem, a zarazem wyzwaniem dla polityków, samorządowców i lokalnych działaczy.

W jaki sposób podnieść tę świadomość? Uchwalenie liberalnego prawa petycji jest na pewno jednym z takich działań. Iwona Dyś zauważa, że nowa regulacja ustawowa normująca tryb rozpatrywania petycji wzmacnia znaczenie tej instytucji. Petycje mogą stać się realnym narzędziem dialogu pomiędzy obywatelami a organami władzy publicznej. „Niezwykle istotna jest zatem działalność edukacyjna i informacyjna, pozwalająca jednostkom na zrozumienie sensu i znaczenia petycji, oraz zachęcająca do korzystania z tego przywileju demokracji. Należy bowiem pamiętać, że przez aktywne działania — zmierzające do zwiększenia udziału obywateli w podejmowaniu decyzji — przyczyniają się do kształtowania świadomego społeczeństwa obywatelskiego”²⁴.

Mieszkańcy województwa śląskiego znaleźli szerokie zastosowanie dla praw zagwarantowanych w Ustawie o petycjach z 11 lipca 2014 roku. Wnioskodawcy podejmowali w swoich pismach rozmaite kwestie dotyczące lokalnych, regio-

²³ P. SZOSTOK: *Poczucie podmiotowości komunikacyjnej w samorządzie terytorialnym w Polsce*. Toruń 2017, s. 309—313.

²⁴ I. DYŚ: *Petycja jako fundament społeczeństwa obywatelskiego*. W: *Teoretyczne i praktyczne aspekty realizacji prawa petycji*. Red. R. BALICKI, M. JABŁOŃSKI. Toruń 2017, s. 309—313.

nalnych, a nawet ogólnokrajowych problemów. Blisko trzy lata stosowania nowego prawa należy ocenić jako zdecydowanie pozytywny okres. Petycje stały się popularnym narzędziem artykułowania interesów i kontroli władz. Należy mieć nadzieje, że to zjawisko przełoży się na wzrost świadomości prawa i instrumentów działania w przestrzeni lokalnej wśród mieszkańców województwa śląskiego.

Bibliografia

- AUGUSTYNIAK M.: *Inicjatywa uchwałodawcza mieszkańców jako forma partycypacji społecznej w jednostkach samorządu terytorialnego — wnioski de lege lata i postulaty de lege ferenda*. W: *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym*. Red. B. DOLNICKI. Warszawa 2014.
- Biuletyn Informacji Publicznej Chorzów* — <http://www.bip.chorzow.eu/index.php?kat=144369004922958342> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Jastrzębie-Zdrój* — <https://bip.jastrzebie.pl/artykuly/5146/petycje> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Mysłowice* — <http://www.bip.myslowice.pl/page/6933,petycje.html> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Ruda Śląska* — <http://www.rudaslaska.bip.info.pl/dokument.php?iddok=47207&idmp=2705&r=r> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy — prezydent miasta* — <https://bip.czestochowa.pl/artykuly/71504/petycje> (dostęp: 22.08.2018); *rada miasta* — <https://bip.czestochowa.pl/artykuly/71544/rok-2018> (dostęp: 22.08.2018); *Miejski Zarząd Dróg i Transportu* — <http://mzdit.bip.czestochowa.pl/bip/;jsessionid=BB1C3F41B6A75650346868F44671D2AD> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Piekary Śląskie — prezydent miasta* — <http://www.bip.piekary.pl/?c=884> (dostęp: 22.08.2018); *rada miasta* — <http://www.bip.piekary.pl/?c=885> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Sosnowiec — prezydent miasta* — <http://bip.um.sosnowiec.pl/Article/id,6399.html> (dostęp: 22.08.2018); *rada miasta* — <http://bip.um.sosnowiec.pl/Article/id,6095.html> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bielsku Białej* — <https://bip.um.bielsko.pl/Article/id,333.html> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworznie* — <http://bip.jaworzno.pl/Article/id,19205.html> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej. Miasto Siemianowice Śląskie* — <https://bip.msiemianowicesl.finn.pl/bipkod/15835410> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej. Urząd Miasta Rybnika* — <https://bip.um.rybnik.eu/Default.aspx?Page=304> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej. Urząd Miasta Tychy* — <https://bip.umtychy.pl/petycje.php> (dostęp: 22.08.2018).

- Biuletyn Informacji Publicznej. Urząd Miasta Żory* — <http://www.bip.zory.pl/?c=15878> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej. Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej* — <http://www.bip.dabrowa-gornicza.pl/BIP.aspx?Sel=25150> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej. Urząd Miejski w Gliwicach* — https://bip.gliwice.eu/informacje_publiczne/petycje (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej. Urząd Miejski w Świętochłowicach* — <http://www.bip.swietochlowice.pl/bipkod/007/010> (dostęp: 22.08.2018).
- Biuletyn Informacji Publicznej. Urząd Miejski w Zabrze* — <http://www.bip.um.zabrze.pl/engine//bip/8/426?o=tp1&e=s|426> (dostęp: 22.08.2018).
- Dyś I.: *Petycja jako fundament społeczeństwa obywatelskiego*. W: *Teoretyczne i praktyczne aspekty realizacji prawa petycji*. Red. R. BALICKI, M. JABŁOŃSKI. Wrocław 2015.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm.
- Rejestr petycji* — <http://www.katowice.eu/petycje/petycje/Forms/AllItems.aspx> (dostęp: 22.08.2018).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Dz. Urz. Unii Europejskiej L 119 4 maja 2016.
- SZOSTOK P.: *Poczucie podmiotowości komunikacyjnej w samorządzie terytorialnym w Polsce*. Toruń 2017.
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach. Dz.U. z 2014 r., poz. 1195
- WÓJCICKA E.: *Prawo petycji w Rzeczypospolitej Polskiej*. Warszawa 2015.

Łukasz Wielgosz — doktorant nauk o polityce na Uniwersytecie Śląskim, absolwent politologii oraz doradztwa politycznego i publicznego. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień związanych z polskim systemem politycznym oraz decydowaniem politycznym.